

VEIKSIM PAVASARA SEJU
AUGSTĀ AGROTECHNISKĀ LIMENI!

A. Mucenika plakāts

Mūsu literatūras jaunā maiņa

Vakar, 12. maijā, Rīgā notika jauno autoru republikaniskā apspriede. No visām Padomju Latvijas malām tajā bija ieradusies jaunie rakstnieki, dzejnieki, dramaturgi, literatūras kritiķi, lai vērtētu mūsu literatūras jaunās maiņas līdzšinējo darbību, lai noskaidrotu, kas un kā darāms turpmāk. Pie tam, atšķirībā no daudzām līdzīgām sanāksmēm iepriekš, šoreiz Rakstnieku Savienības namā bija pulcējušies gatvenokāri tādi jaunie autori, kas jau parādījuši nepārprotamas spējas vienā vai otrā literatūras žanrā, kuru vārdi, pēc laikrakstos un žurnālos iespējamiem darbiem, kļuvuši pazīstami savā rajonā, un arī visā republikā. Ja vien apspriedes dalībniekiem nepietrūks darba spara un neatlaidības, ja viņos allaž mājās vēlēsianās rūpīgi izkopt savu meistartību, ja vien istā laikā un vietā talkā nāks palīdzīga roka un draudzīgs vecāko biedru atbalsts, tad, vērojot šos literārā cēla sācējus, rodas cieša pārliecība: tā gan, te ir mūsu literatūras jaunā maiņa! Tai ir visas dotības par tādu kļūt.

Jauno autoru republikaniskā apspriede Padomju Latvijā ir viena no tām daudzajām atbalstām, kas šīs dienas no visām padomju zemes malām atbalso II Vissavienības apspriedei. Tā nav tikai nozīmīgs sarīkojums vispār, kādu netrūkst mūsu rakstnieku saimes radošajā darbībā. Grodi darbības pamatmēli mūsu apspriedei radīti pirms kāda mēneša Maskavā dzirdētajās runās un izteiktajos spriedumos. Šīs apspriedes uzdevums tādēļ ir ne tikai vispār iztirzāt jauno autoru daiļradi un darbu ar viņiem mūsu republikā, bet veikt to uz II Vissavienības apspriedes bāzes noskaidrojot, kā tur izdarītie secinājumi attiecināmi uz mūsu republikas apstākļiem.

Jauno autoru II Vissavienības apspriedē, ieskaitot tās levdāļu un izskaņu, blakus daiļrades, jo sevišķi meistartības problemām, izvirzījās milzums tūri organizatoriskas dabas jautājumu, kuru pilnīga atrisināšana nav attiekama ne uz mirkli. Pieņemsim te kaut vai dažus no tiem.

Republikaniskajā apspriedē, šķiet, konkrēti jāatrisina jautājums: kā un kādās formās lai izpaužas vērā, pieredzes bagāto literatūras meistaru šefība pār jaunajiem iesācējiem. Neapstrīdams ir fakts ka daudz par maz vēribas tieši jauno daiļradi veltīti republikaniskā prese, tai skaitā vispirms abi Rakstnieku Savienības izdevumi — laikraksts «Literatūra un Māksla» un žurnāls «Karoš». Bet vēl daudz daudz bēdīgākā stāvoklī jauno literatūras kadru audzināšana ir periferijā, ieskaitot mūsu lauku rajonu lielākos centrus. Var teikt, ka mūsu rajonu prese nav vēl ietvērusi šo ārkārtīgi svarīgo jautājumu savu interešu lokā. Atsevišķi diskutējami un apspriežami ir sadarbības jautājumi starp jauno autoru un viņu pirmo darbu rediģētājiem.

Bet no visa šo un vēl daudz citu jautājumu kopuma katrā zinā atsevišķi izcelams milzīgais darbs semināros, kas tika veikti Vissavienības apspriedē.

«Radās griba strādāt, radās jauns, agrāk neapjausts darba priekš!» — vienā balsī apliecinā šo semināru dalībnieki.

Tā var runāt vienīgi cilvēki, kuru acu priekšā pavērušies jauni apvārsni, kas citā gaismā ieraudzījuši savu darba diženumu un līdzās tam — pielaišanās klūdas. Šo gribu strādāt, šos jaunos apvārsņus, jauno izpratni par grūto, bet tik aizraujošo rakstnieku darbu jāiegūst arī katram mūsu apspriedes dalībniekam.

Nav ne vismazāko šaubu, ka panākams tas ir tikai tadā pat veidā kā Maskavā: proti, ja savu atsauksmi par jauno autoru daiļradi, par viņu līdzšinējiem sasniegumiem un klūdām, bez vismazākās atlaides uz jaunības vai pieredzes trūkuma rēķina, izteiks mūsu viscieņamākie vārda mākslas meistari ar Andreju Upiti, Annu Saksi, Villi Lāci, Arvidu Griguli, Nikolaju Zadornovu priekšgalā. Tieši šis apstāklis bija viens no tiem, kas padarīja II Vissavienības apspriedi par padomju literatūras jaunās maiņas īstiem svētkiem.

Atcerēsimies, cik nopietni Padomju Savienības centrālā prese levdāja jauno autoru II Vissavienības apspriedi. To sagaidot nepieciešamību izteikties saūta daudz levdājamākie padomju rakstnieki. Ja arī ne katreiz tie bija tieši šim notikumam veltīti raksti, tad katrā gadījumā tos aizstāja citi darbi, kas apgaismoja rakstnieku daiļrades laikmetīgās problēmas un bija tieši veltīti padomju literatūras jaunajai audzei.

Latviešu valodā vēl pagaidām nav tādu bagātīgu avotu, no kuriem mūsu literārā jaunatne varētu dzert un neatdzerties arī amata prasmes un meistartības zinā. Šoreiz, republikaniskajā apspriedē gatavojoties, bija nepieciešamība un sevišķas iespējas likt tam pamatus. Bet, kā redzam, mūsu vadošajiem rakstniekiem nav bijis šai jautājumā nekā ko teikt.

Tālāk, Atšķiram 1951. gada 12. maija laikrakstus... Kas tur lasāms par jauno autoru republikanisko apspriedi. Nerunājot jau par levdājiem, grūti sameklēt pat informatīvu piezīmi.

Tas viss liecina, ka šīs apspriedes sagatavošanas posmā tai ne tuvu nav veltīta vajadzīgā uzmanība. Atbildība par to pirmām kārtām gulstas uz pašas Rakstnieku Savienības un tās vadības pleciem.

Apsveicot mūsu literatūras jauno maiņu ar republikaniskās apspriedes sanāksšanu, gribas izteikt pārliecību, ka apspriedes gaitā, nēmot vērā Maskavā gūto pieredzi, šīs notikums iegūs spēcīgu un ilgstošu skanējumu, ka tas būs pamats, uz kura sekmīgi atrisināsim nākošo prozaiku, dzejnieku, dramaturgu, literatūras kritiķu audzināšanu un meistartības izkopšanas jautājumus.

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU, KOMPOSITU MĀKSLINIEKU UN ARCHITEKTU SAVIENĪBU LAIKRAKSTS

1951. G.

13. MAIJĀ

Nr. 19 (330)

Lielā vienprātībā padomju ļaudis parakstās uz jauno Valsts aizņēmumu

Mūsu tautas spēka apliecinājums

Ar padomju cilvēkam piemītošu vienprātību un apziņu mūsu tauta parakstās uz jauno valsts aizņēmumu. Staļina pēckara piecādes laikā paveiktie darbi saimniecības un kultūras novados pierāda visai pasaulei mūsu socialistiskās iekārtas varenību. Grandiozās komunisma celtnes, milzīgie ieguldījumi padomju tautas kultūras un mākslas uzplaukumam, dabas pārveidošanas plāns un visi tie lielie pasākumi, ko veicam padomju valdības, boļševiku partijas un biedra Staļina vadībā, rada katrā padomju patriotā nelokāmu ticību mūsu nākotnei — komunismam.

Valsts Akademiskā Dramas teatra kolektīvs, parakstot jauno valsts aiz-

nēmumu, apzinās, ka aizdod savus līdzekļus valstij, iegulda tos mūsu brīniskās nākotnes celtnē. Kolektīvs apzinās, ka attīstoties mūsu rūpniecībai, lauksaimniecībai un pārējām tautas saimniecības nozarēm, aug arī milzīgas iespējas mākslas jaunrades darbam. Nekad latviešu skatuves māksliniekiem nav bijuši tik dziļi uzdevumi un pienākumi kā tagad, kad viņš ar savu radošo darbu ir kļuvis par pilnīgu komunismiskās sabiedrības līdzcēliu, nākotnes līdzveidotāju.

Parakstot jauno tautas saimniecības atjaunošanas valsts aizņēmumu, mēs visi izjutām dziļu prieku par vareno vienprātību, kas saliedē visas padomju

tautas dižu mērķu sasniegšanai. Šī padomju ļaužu vienotība ir arī visā pasaulē varenākais miera balsts.

Liels spēks ir mūsu socialistiskās Dzimtenes mīlestība, mūsu lepnums par mūsu uzdevumiem, mūsu ticība komunisma uzvarai.

Šis mūsu spēks visā spilgtumā izpaužas parakstot valsts aizņēmumu. Tas deva spēcīgu triecienu imperialistiskajai pasaulei, jauna kara kurinātājiem, agresoriem. Tas stiprināja visus miera, demokrātijas un socialisma draugus un cīnītājus, kuriem pieder nākotne.

Richards Zandersons,
Staļina premijas laureats

Zeme kļūst par ziedošu dārzu

Tikko bija saņemts paziņojums par PSRS Tautas saimniecības attīstības valsts aizņēmuma 1951. gada izlaidumu, arī mēs, mākslas darbinieki, ar lielu sajūsmu un patusu prieku steidzām parakstīties, lai tā ar saviem ietaupītiem līdzekļiem piedalītos gigantiskajā komunisma celtniecības darbā.

Katra īstena padomju cilvēka vēlēsianās ir redzēt savu valsti kļūstam jo dienas bagātāku un stiprāku. Vai varām bez savilguma runāt par tiem milzīgajiem celtniecības pasākumiem, kas noris Kuibisevā un Staļingradā, Kachovkā pie Dņepras, Turkmēnijā? Arī pie mums, Padomju Latvijā, pacesimtiem jaunu rūpniec, skolu, elektrostaciju; mūsu purvi, tāpat kā dienvidos tukšneši, pārvēršas ziedošos dārzos un auglīgos laukos. Tas viss ir iespējams tikai padomju valstī, kur viss tautas ienākums aiziet tautas labumam. Nesen lasījām ziņojumu par sekmīgi realizēto pēckara piecādi. Tas ir milzu solis tuvāk komunismam. Tomēr ar to vien vēl nepietiek. Mūsu tempi ir vēl ātrāki, mums nepieciešamas papildu sumas, un darba ļaudis aizdod tās ar prieku. Pēc kara jau četras reizes padomju valdība pazeminājusi cenas rūpniecības precēm un uzturvielām, tā paaugstinot savu pilsoņu

dzīves līmeni. Ātrāk laižot darbā milzu jaudas elektrostācijas, radot auglīgas augsnes, vēl vairāk palētināsies ražojumu pašizmaksas, un mūsu dzīves līmenis kļūs vēl augstāks.

Tāpat skaidrs mums visiem, ka, aizdodami valstij, mēs sev un nākamajām audzēm iegūstam labumus, kurus tagad vēl pat grūti aptvert. Tādēļ mūsu aizņēmumi realizējas tik ātri un arvien pārsniedz iepriekšējo summas.

Mūsu celtniecība — miera celtniecība, pret to sabruks aizrobežas kara fabrikanu intrigas un aizkulisu plāni.

Mārgers Zariņš,
Staļina premijas laureats

Dzīves uzplaukumam, tautas laimei

Katru rītu skan fabriku un rūpniec sirenās, lauku plašumos dzird dūcam traktoros, atveras mācību iestāžu durvis. Ik rītu iziet darbā strādnieks, kolchoznieks, mākslas un zinātnes darbinieks. Dzīves celtnieku darbīgie soļi iezvana mūsu dienu. Mēs darīnām diženu nākotni — ceļam komunismu.

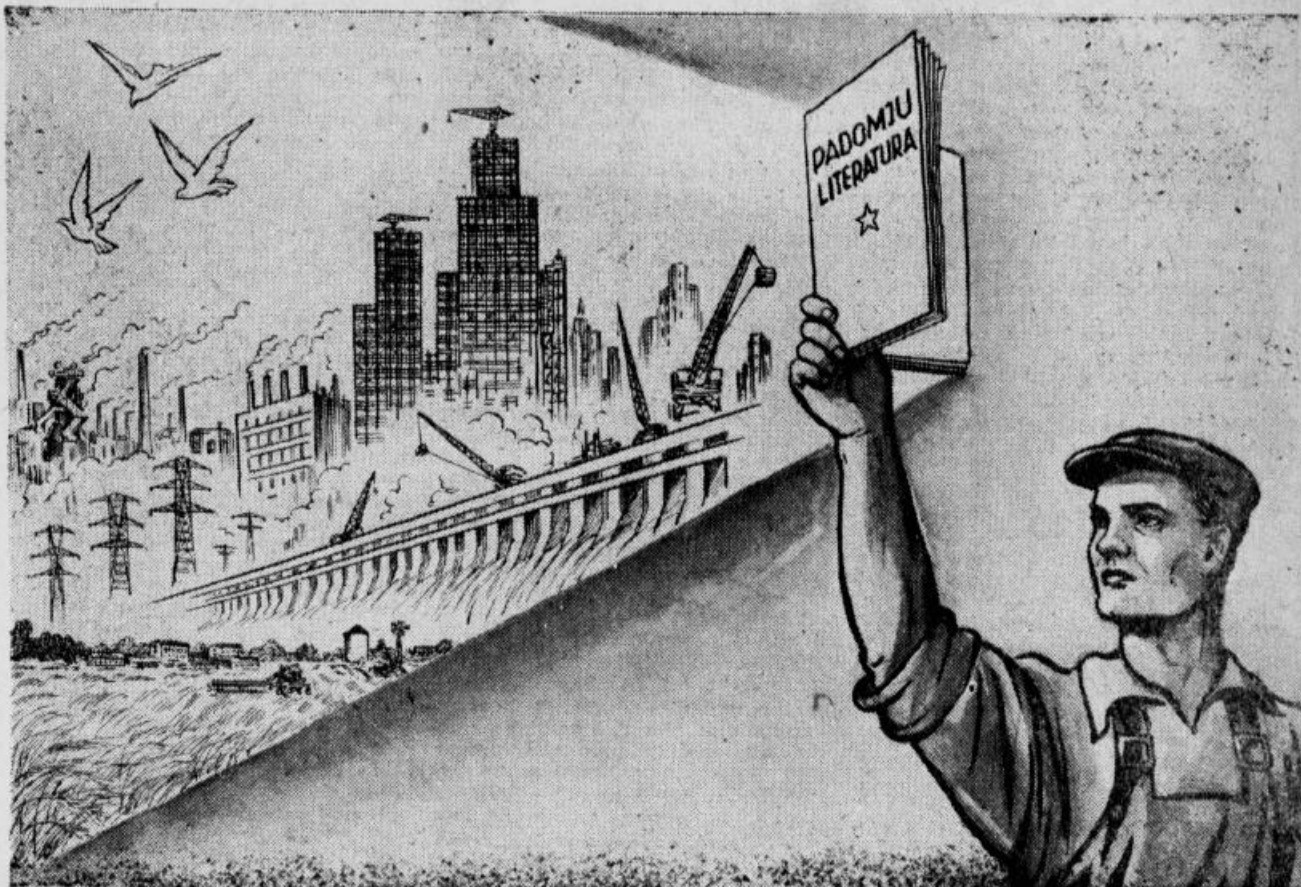
Laikā, kad amerikāņu, angļu, franču imperialisti žvādzina ieročus grasās izraisīt jaunu pasaules karu un jau šodien slacina asinīm Korejas un Vjetnamas zemes, — padomju cilvēki strādā, lai savai gribai pakļautu dabas stichijas, iedarbinātu neskaitāmas jaunas

fabrikas un rūpniecības, iededzinātu elektriskās spuldzes visattālākajos lauku novados. Padomju tauta ar lielu gandarījumu un prieku uzņēma valdības lēmumu par PSRS tautas saimniecības attīstības valsts aizņēmuma 1951. gada izlaidumu. No visām mūsu dzimtenes malām pienāk ziņas par to, ar kādu sajūsmu darba ļaudis parakstās uz šo aizņēmumu. Citādi tas arī nevar būt. Jaunais aizņēmums nozīmē varenās komunisma celtnes uz Volgas un Donas, grandiozas apūdeņošanas sistēmas zālojošas druvas tukšnešu vietā. Katrs padomju cilvēks zina, ka, parak-

stoties uz šo aizņēmumu, viņš padarīs vēl varenāku mūsu zemi — stiprāko miera cietoksni visā pasaulē, un dos spēcīgu triecienu cilvēces nīkšķajiem ienaidniekiem — imperialistiskajiem kara kurinātājiem.

Izpildot savu patriotisko pienākumu, mēs vērsām savus skatus uz saules lēkta pusi — uz diženo Kremli un mūsu acīs mirdz laimes dzirkstis: mēs zinām, ka tur dzīvo un strādā cilvēks, kas aizvādis mūsu tautu līdz komunismam. Tur dzīvo un strādā biedrs Staļins.

Pēteris Šils

Padomju grāmata — mūsu dzīves īstenības apgaismotāja

S. Gūtmana zīm.

